

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การเคลื่อนไหวทางสังคมในการคัดค้านโครงการ
ก่อสร้าง และติดตั้งระบบผลิตพลังงานจากขยะใน
เขตเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองลำพูน

ผู้เขียน

นายธนวัฒน์ ปินตา

ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.ไพสิน ภูจินาพันธุ์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่กระบวนการ
ลักษณะการรวมกลุ่ม การก่อตัว ในการคัดค้านโครงการก่อสร้างและติดตั้งระบบผลิตพลังงานจาก
ขยะของชุมชน และอธิบายกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม ลักษณะของขบวนการเคลื่อนไหว
และแนวทางในการต่อสู้ของชุมชนในการต่อต้านโครงการก่อสร้างและติดตั้งระบบผลิตพลังงาน
จากขยะวิธีการศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการรวบรวมข้อมูลเอกสาร การสำรวจพื้นที่
และการสัมภาษณ์เชิงลึก ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 5 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ
เทศบาลตำบลบ้านกลางที่ดำรงตำแหน่งในช่วงของการดำเนินโครงการ 2) กลุ่มผู้นำในการ
เคลื่อนไหวคัดค้านโครงการ 3) ประชาชนที่ร่วมคัดค้านการก่อสร้างโครงการ 4) ข้าราชการและ
เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง และ 5) ประชาชนที่สนับสนุนการก่อสร้างโครงการ

ผลการศึกษาพบว่า

1. การเคลื่อนไหวทางสังคมในการคัดค้านโครงการก่อสร้างและติดตั้งระบบผลิตพลังงาน
จากขยะในเขตเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองลำพูน เป็นการเคลื่อนไหวที่เกิดจากการรวมกลุ่ม
ของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยใช้เหตุผลในการเคลื่อนไหวคัดค้าน คือ
การก่อสร้างโครงการดังกล่าวส่งผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมแก่ชาวบ้าน อีกทั้งยังมีประเด็นเรื่องของ
ความเคลือบแคลงสงสัยในความโปร่งใสของโครงการ เนื่องจากทางเทศบาลตำบลบ้านกลางไม่ได้มี
การทำประชาพิจารณ์ ให้ข้อมูลโครงการก่อสร้างแก่ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงไม่เปิดโอกาสให้

ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่รวมกลุ่มกันออกมาคัดค้านโครงการดังกล่าว

2. การรวมกลุ่มเคลื่อนไหวในครั้งนี้ประชาชนในพื้นที่มีแนวคิดตามทฤษฎีกลุ่มโดยเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของการรวมกลุ่มมากกว่าการที่จะออกมาคัดค้านเพียงลำพัง แม้จะมีการนำประเด็นทางสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการเคลื่อนไหว แต่สมาชิกกลุ่มบางส่วนไม่ได้มีความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดนิเวศวิทยาแต่อย่างใด เป็นเพียงการนำประเด็นสิ่งแวดล้อมมาใช้เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนตัวของตนเอง อีกทั้งกลุ่มในการเคลื่อนไหวครั้งนี้เป็นเพียงกลุ่มที่เกิดขึ้นชั่วคราวหรือที่เรียกว่าเป็นกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ เมื่อปัญหาได้รับการแก้ไขก็สลายตัวไป ไม่ได้มีการพัฒนาไปเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งแต่อย่างใด

3. การเคลื่อนไหวของกลุ่มเป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่ได้ต้องการแย่งชิงอำนาจรัฐมาเป็นของตนตามแนวคิดการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่ แต่ต้องการให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งได้อาศัยแนวคิดประชาสังคมในการเคลื่อนไหวและแนวทางในการเชื่อมโยงของคนในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง การสร้างพื้นที่ทางการเมืองสาธารณะของกลุ่มซึ่งพื้นที่นี้สามารถเรียกร้องและคัดค้านการก่อสร้างโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเนื่องจากเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นให้ออกมาสู่พื้นที่สาธารณะที่กลุ่มเคลื่อนไหวได้สร้างขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

1. เนื่องจากการเคลื่อนไหวดังกล่าวก่อให้เกิดความขัดแย้ง ทำให้ต้องมีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลอย่างครอบคลุมทุกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อรับทราบข้อมูลในการเคลื่อนไหวอย่างแท้จริงในทุกมิติจนนำไปสู่ข้อสรุปและการอภิปรายที่ทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

2. การศึกษานี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในท้องถิ่นร่วมกับภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งจะทำให้ภาครัฐได้รับรู้ถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในอนาคต

Thesis Title	Social Movement Against Construction of the Production Garbage Power Generating System Project in Ban Klang Municipality, Mueang Lamphun District
Author	Mr. Tanawat Pinta
Degree	Master of Arts (Political Science)
Thesis Advisor	Lecturer Dr. Pailin Phuweenaphan

ABSTRACT

This study aims to analyze factors leading to the formation of protests against the construction of the community's garbage power generating system. The study also has a focus on the explanations of social movement, characters of the movement, and the method of protests against the construction of garbage power generating system.

Qualitative research methodology was employed in the study. Data were collected from documents, field surveys, and in-depth interviews from the five main interviewees which were 1) the administrators and the officers of Ban Klang Municipality in office during the project, 2) the leaders of the protests, 3) the people who participated during the protests, 4) the relevant government officers, and 5) the people who supported the project.

The results of the study were as follows.

1. The social movement against the construction of garbage power generating system of Ban Klang Municipality, Mueang Lamphun district was a formation of the people in the area who were affected by the project. The reasons for the protests were that the project had environmental impacts which affected the villagers. In addition, the project's transparency was suspicious: no public hearing was held nor information about the project was publicized by the Ban Klang Municipality. Moreover, people in the adjacent areas were not allowed to share their opinions. Therefore, the people in the area formed protests against the project.

2. The protests of the people in the area were based on the concept of aggregation under the belief of the efficiency in the aggregation rather than solo protest. Although the environmental issue was a justification for the protest, some participants were not aware of the significance of natural resources and environment according to the ecological concepts. Moreover, the group formation was only temporary, called informal group. Once the group's interests are met, it will disband; the group will not develop into a strong organization.

3. The movement's aim was not to seize the government's power like the present social movement. Instead, it aimed to solve the emerging problems. The concept of civil society was employed in the movement to strengthen the villagers' connection. The public political space that the group created could act as a protest against the environmental impacts.

The recommendations of the study were as follows.

1. Since the movement caused conflicts, it is necessary to collect data from every group to explore every aspect of the movement which could lead to the actual explanation of the situation.

2. This study implied the significance of allowing the people to participate in the management of community's environmental and natural resources problems with the government sectors or other relevant organizations. The people's participation would also allow the government sectors to acknowledge its weaknesses in order to prevent the future problems that could affect the people.